

**Borstonderzoek op de
mammapolikliniek**

Inhoud

Inleiding	3
1. Mammateam polikliniek	3
2. Zorgpad fase 0-3: Sneldiagnostiek	5
3. Fase 0: Onderzoeken op de afdeling Radiologie	6
4. Fase 1: Verwijzing naar de mammapolikliniek	6
5. Fase 2: Onderzoeken op de mammapolikliniek	8
6. Fase 3: Uitslag	11
Meer informatie	12

Inleiding

U bent doorverwezen naar de Mammapolikliniek ('mamma' is de Latijnse benaming voor 'borst') voor verder onderzoek naar een afwijking in uw borst. Deze polikliniek is speciaal ingericht voor het uitvoeren van onderzoek bij patiënten (mannen en vrouwen) met een verdachte afwijking in de borst. Op één ochtend of middag vinden de eerste noodzakelijke onderzoeken plaats. Deze folder geeft u informatie over wat u kunt verwachten op de mammapolikliniek en de onderzoeken die gedaan kunnen worden.

1. Mammateam polikliniek

De uitvoering van de onderzoeken op de Mammapolikliniek is in handen van het 'mammateam'. Dit multidisciplinaire team is gespecialiseerd in het onderzoek naar borstafwijkingen en bestaat uit:

- **Mammachirurg:** Chirurg die gespecialiseerd is in het opereren van patiënten met borstkanker.
- **Physician assistant/Verpleegkundig specialist:** Medisch professional die bevoegd is om taken van een arts over te nemen zoals: lichamenlijk onderzoek, het aanvragen van aanvullend onderzoek, uitslagen bespreken en medicatie voorschrijven.
- **Mammacareverpleegkundige (casemanager):** Verpleegkundige die gespecialiseerd is in de zorg voor en de begeleiding van patiënten met borstkanker.
- **Radioloog:** Arts die medische foto's beoordeelt, zoals de röntgenfoto van de borsten en echografie, om vast te stellen of een lichaamsdeel/orgaan ziek of gezond is.

- **MBB'er:** Medische Beeldvormings- en Bestralingsdeskundige die verantwoordelijk is voor het maken van de medische foto's.
- **Patholoog:** Arts die onderzoekt het afgenomen weefsel of de afgenomen cellen onder de microscoop, om vast te stellen of het materiaal goed- of kwaadaardig is.
- **Nucleair geneeskundige:** Arts die patiënten onderzoekt met behulp van radioactieve stoffen om op medische foto's vast te stellen of een lichaamsdeel/orgaan ziek of gezond is.

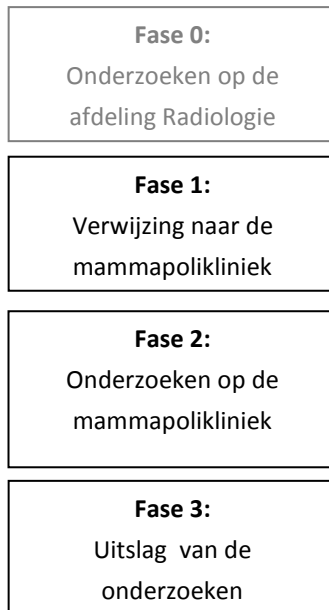
1.1 Gespecialiseerd behandelteam Samen+

Alrijne Ziekenhuis en het Groene Hart Ziekenhuis werken intensief samen in het samenwerkingsverband Samen+. Door kennis en ervaring te bundelen, zijn wij in staat de kwaliteit van de zorg voor onze patiënten met kanker nog verder te verbeteren. Wij bieden de beste oncologische zorg, in de veilige setting van het ziekenhuis, dichtbij in de eigen regio.

Binnen Samen+ is er een gezamenlijk gespecialiseerd behandelteam van artsen en verpleegkundigen op het gebied van borstkanker. De zorgverleners van het 'mammateam' uit uw eigen ziekenhuis maken hiervan deel uit. Het gespecialiseerde behandelteam bespreekt de resultaten van uw onderzoeken en (indien van toepassing) de verschillende behandelmogelijkheden en voert de behandelingen uit.

2. Zorgpad fase 0-3: Sneldiagnostiek

Voor patiënten die borstonderzoek ondergaan is binnen Samen+ een 'zorgpad' ontwikkeld. Dit zorgpad is een serie vaste afspraken over de diagnostiek bij de verdenking op borstkanker. Hierdoor weten u en uw behandelaars in welke fase van het behandeltraject u zich bevindt en sluiten de verschillende onderzoeken goed op elkaar aan. Hiervoor bent u eerst op de afdeling Radiologie geweest en bent u nu doorverwezen naar de mammapolikliniek. Op de mammapolikliniek is het meestal mogelijk om u aan het einde van uw bezoek, binnen één dag, de voorlopige uitslag te vertellen. Het kan echter ook voorkomen dat er aanvullende onderzoeken nodig zijn. In dat geval zullen wij ernaar streven de periode van onzekerheid voor u zo kort mogelijk te houden.

Afbeelding: Zorgpad borstonderzoek

3. Fase 0: Onderzoeken op de afdeling Radiologie *(Deze fase heeft u reeds doorlopen)*

U bent verwezen naar de afdeling Radiologie voor borstonderzoek. De reden voor deze verwijzing is een door uzelf of uw huisarts geconstateerde afwijking in de borst. Dit kan zijn een knobbeltje, zwelling, ingetrokken tepel, vocht uit de tepel, huidveranderingen of een combinatie hiervan. Het is ook mogelijk dat er bij het Bevolkingsonderzoek Borstkanker een afwijking is vastgesteld die verder onderzocht moet worden. Naar aanleiding hiervan bent u bij de radioloog geweest voor beeldvormend onderzoek (mammografie en/of echografie). Uit de onderzoeken op de afdeling Radiologie is gebleken dat het noodzakelijk is om verder onderzoek te doen naar de aard van de afwijking in uw borst op de mammapolikliniek.

4. Fase 1: Verwijzing naar de mammapolikliniek

De Radioloog heeft besloten u door te verwijzen naar de mammapolikliniek. Dit betekent dat u de (werk)dag na uw bezoek aan de afdeling Radiologie terug komt om met verschillende, andere methoden verder onderzoek te doen naar de aard van de afwijking in uw borst. Er wordt geprobeerd om de onderzoeken in één dagdeel uit te voeren, zodat de voorlopige uitslag snel bekend is, maar helaas is dit niet altijd mogelijk.

4.1 Voorbereiding

Het kan prettig zijn om samen met uw partner of een andere naaste naar het ziekenhuis te komen. In verband met de

onderzoeken willen wij u vragen om de dag van uw bezoek geen bodylotion, crème of talkpoeder op uw borsten en in uw oksels te gebruiken. U mag wel gewoon deodorant gebruiken.

Wij vragen u om bij uw eerste bezoek het volgende mee te nemen:

- Legitimatiebewijs (paspoort, rijbewijs of identiteitskaart);
- Zorgverzekeringspas;
- Naam huisarts en indien van toepassing verwijfsbrief van de huisarts (alleen indien de huisarts deze heeft meegegeven) of de brief van het Bevolkingsonderzoek;
- Lijst met medicijnen die u gebruikt (u kunt eventueel van tevoren een actueel medicatieoverzicht opvragen bij uw apotheek).

Indien u nog niet bent ingeschreven in het ziekenhuis, dient u zich voorafgaand aan het polibezoek eerst in te schrijven als patiënt. Dit kan bij patiëntenregistratie.

4.2 Medicijnen

Voor het borstonderzoek is het belangrijk te weten of u allergieën heeft en welke medicijnen u gebruikt. Daarom verzoeken wij u, indien mogelijk, een lijst van de medicijnen die u gebruikt mee te brengen naar het intakegesprek. Deze kunt u eventueel bij uw apotheek opvragen. Als u bloedverdunnende medicatie gebruikt dan moet de huisarts of de radioloog adviseren of dit gestopt moet worden, in verband met eventuele onderzoeken (punctie).

4.3 Zwangerschap

Als u (mogelijk) zwanger bent, is het noodzakelijk om dit bij uw eerste bezoek aan de mammapolikliniek te melden in verband met röntgenstraling tijdens het borstonderzoek.

4.4 Melden op de mammapolikliniek

U meldt zich bij de balie van de mammapolikliniek van Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp (volg bestemming 173; op de eerste verdieping). Na aanmelding gaat u via de gang links van de balie naar wachtruimte 5.

U wordt vervolgens opgehaald uit de wachtruimte. Onze medewerkers vragen u om de verwijzing en geven u uitleg over de onderzoeken op de mammapolikliniek. Houdt u er rekening mee dat een bezoek aan de mammapolikliniek (inclusief onderzoeken en uitslaggesprek) ongeveer vier uur kan duren.

5. Fase 2: Onderzoeken op de mammapolikliniek

Op de dag van uw bezoek aan de mammapolikliniek ondergaat u verschillende onderzoeken: anamnese en lichamelijk onderzoek en naaldonderzoek (punctie/biopsie).

5.1 Stap 1: Anamnese en lichamelijk onderzoek

Tijdens het gesprek op de mammapolikliniek wordt gevraagd naar de aard van uw klachten en naar uw medische voorgeschiedenis. Dit wordt de anamnese genoemd. Aansluitend vindt er lichamelijk onderzoek plaats. Hierbij worden uw beide

borsten, hals en oksels bekeken (inspectie) en bevoeld (palpatie) op eventuele afwijkingen.

5.2 Stap 2: Weefselonderzoek

Op de afdeling Radiologie heeft u al het beeldvormend onderzoek ondergaan (mammografie en/of echografie). Uit dat onderzoek is gebleken dat het noodzakelijk is om verder onderzoek te doen naar de aard van de afwijking in uw borst. Hiervoor wordt weefselmateriaal afgenomen uit uw borst. Dit kan op verschillende manieren. Er zijn verschillende scenario's mogelijk:

Punctie zonder verder onderzoek

Wanneer er sprake is van een vochtblaasje (cyste) in de borst, kan besloten worden om deze 'aan te prikken' en leeg te zuigen (punctie). Het is niet nodig om dit vocht verder te onderzoeken, omdat het onschuldig is. Een verdoving is niet noodzakelijk.

Cytologische punctie

Bij een cytologische punctie wordt met een dun naaldje cellen uit de afwijking opgezogen. Een verdoving is niet noodzakelijk. Dit onderzoek duurt ongeveer 10 minuten. Soms is er onvoldoende celmateriaal opgezogen en moet de punctie herhaald worden. Het verkregen celmateriaal wordt vervolgens in het laboratorium onderzocht door de patholoog. Deze kan zien of het om een goed- of kwaadaardige afwijking gaat. De patholoog zal deze uitslag zo snel mogelijk doorbellen naar de chirurg.

Wanneer een 'biopsie' of aanvullend beeldvormend onderzoek nodig is, is het niet mogelijk om de diagnose binnen één dagdeel te stellen. U krijgt de uitslag in dat geval binnen enkele dagen.

Biopsie

Soms is het niet mogelijk om bij de cytologische punctie voldoende (kwaliteit van) celmateriaal te verkrijgen. De patholoog kan daardoor geen diagnose stellen. Er wordt dan besloten om een biopsie te doen. Bij een biopsie wordt na een klein verdovingsprikje, een klein reepje weefsel uit de borst gehaald via een iets dikkere holle naald. Wij streven ernaar om de biopsie op de dag van de mammapolikliniek plaats te laten vinden, maar het lukt niet altijd om dit zo in te plannen.

Er zijn verschillende manieren waarop een biopt genomen kan worden. Indien u voor deze onderzoeken in aanmerking komt, krijgt u hiervoor aparte folders met meer informatie.

Het weefselmateriaal wordt in het laboratorium door de patholoog onderzocht. Dit onderzoek kost enkele (minimaal twee) dagen. Wanneer een biopsie nodig is, is het dus niet mogelijk om binnen één dagdeel de diagnose te stellen. Uw arts zal de uitslag van dit onderzoek tijdens een vervolgspraak met u bespreken.

Aanvullend beeldvormend onderzoek

Het kan ook voorkomen dat de afwijking alleen op de mammografie te zien is, maar niet voelbaar is en niet met echografie te zien is en/of een biopsie niet goed mogelijk is. Dan kan gekozen worden om aanvullend beeldvormend onderzoek te

doen zoals een MRI-scan en/of een mammoscintigrafie (BSGI). Bij deze onderzoeken worden speciale medische foto's gemaakt, die worden beoordeeld door de radioloog of de nucleair geneeskundige. Hierdoor is het vaak mogelijk om meer duidelijkheid te krijgen over de aard van de aandoening. Indien u voor deze onderzoeken in aanmerking komt, krijgt u hiervoor aparte folders met meer informatie.

6. Fase 3: Uitslag

Na de onderzoeken heeft u een uitslaggesprek waarin de voorlopige uitslag van de verschillende onderzoeken met u wordt besproken.

6.1 Een goedaardige afwijking

Als er bij u een goedaardige afwijking geconstateerd is en is er geen verdere behandeling nodig. In dat geval krijgt u, indien van toepassing, een terug verwijzing naar de huisarts en zo nodig een afspraak voor een controleonderzoek.

6.2 Een kwaadaardige afwijking

Wanneer uit de onderzoeken blijkt dat het om een kwaadaardige afwijking gaat, is dat een mededeling die voor veel mensen ingrijpend is en eerst verwerkt moet worden. Na afloop van het uitslaggesprek heeft u een gesprek met de casemanager. Zij bespreekt al uw vragen met u en neemt nogmaals uitgebreid de uitslag van de onderzoeken, de aanvullende onderzoeken en de verdere behandeling met u door.

6.3 Multidisciplinair overleg (patiëntbespreking)

Alle onderzoeken worden op een later moment, tijdens de patiëntbespreking, door het gespecialiseerd behandelteam van Samen+ besproken. Het doel van dit overleg is om de definitieve uitslag vast te stellen. Mochten er uit de patiëntbespreking andere overwegingen komen dan met u is besproken tijdens het voorlopig uitslaggesprek, dan wordt u hierover geïnformeerd. Uw huisarts wordt geïnformeerd over de uitslag van uw onderzoeken en de eventuele verdere behandeling.

Meer informatie

Voor meer informatie over borstafwijkingen en de eventuele behandeling hiervan kunt u contact opnemen met de casemanagers. Deze is gespecialiseerd in de zorg voor en de begeleiding van patiënten met borstkanker. De casemanager is tijdens werkdagen van 9.00 tot 10.30 en van 14.00 tot 15.30 te bereiken op telefoonnummer: (071) 582 84 97 of via e-mail: mammapoli@alrijne.nl.

Contactgegevens afdeling Radiologie

Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van de onderzoeken op de afdeling Radiologie dan kunt u op werkdagen (maandag tot en met vrijdag) tussen 8.30 en 16.30 uur contact opnemen de afdeling: telefoonnummer (071) 582 80 71 of (071) 582 80 70 voor Leiderdorp, (0172) 46 70 70 voor Alphen aan de Rijn, (071) 517 84 69 voor Leiden. Voor een bezoek aan de afdeling Radiologie of de mammapolikliniek heeft u altijd een verwijzing nodig van de huisarts.

Colofon

Uitgave: Samen+

Productie: Marketing & Communicatie

Juli 2018

Code: S+.103.07_18

Alrijne Ziekenhuis en het Groene Hart Ziekenhuis werken intensief samen binnen Samen+. Door kennis en ervaring te bundelen, zijn wij in staat de kwaliteit van de zorg voor onze patiënten met kanker nog verder te verbeteren. Wij bieden de beste oncologische zorg, in de veilige setting van het ziekenhuis, dichtbij in de eigen regio.

Alrijne Ziekenhuis

www.alrijne.nl/kanker

Leiden

Houtlaan 55

2334 CK Leiden

Tel: 071 517 81 78

Leiderdorp

Simon Smitweg 1

2353 GA Leiderdorp

Tel: 071 582 82 82

Alphen a/d Rijn

Meteoorlaan 4

2402 WC Alphen a/d Rijn

Tel: 0172 46 74 67

Regiolocaties

Woonservicecentrum

SassemBourg

Jan van Brabantweg 33

2171 HC Sassenheim

Tel: 071 517 87 51

Medisch Centrum De Coepel

Randweg 47

2225 PJ Katwijk

Tel: 071 517 83 54

Groene Hart Ziekenhuis

www.ghz.nl/kanker

Gouda

Bleulandweg 10

2803 HH Gouda

Tel: 0182 50 50 50

Regiolocaties

Zuidplas

Doortocht 40

2914 KA Nieuwerkerk a/d IJssel

Tel: 0180 33 16 99

Schoonhoven

Oranjeplaats 21 G

2871 TL Schoonhoven

Tel: 0182 50 50 87

Bodegraven

Willem de Zwijgerstraat 9

2411 VT Bodegraven

Tel: 0182 50 52 40